

Grundläggande granskning: Kommunstyrelsen

Gällivare kommun

Mars 2022

*Erik Jansen, certifierad
kommunal revisor
Jonathan Melkko
Sofia Persson*

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har kommunstyrelsens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Nr 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2021.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2021. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor".

Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och röd (otillräckligt).

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har kommunstyrelsen antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Kommunstyrelsen har 2020-09-04 § 190 fastställt verksamhetsplan för år 2021.
2. Budget	a) Har kommunstyrelsen antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Styrelsens totala budget för 2021 uppgår till 332 963 tkr.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för kommunstyrelsen verksamhet?	Grön	<p>Kommunstyrelsen har valt ut 5 prioriterade mål i Agenda 2030 som kopplas till de utvecklingsområden som kommunen identifierat i social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hälsa och välbefinnande - God utbildning för alla - Minskad ojämlikhet - Hållbara städer och samhällen - Hållbar konsumtion och produktion <p>Utifrån dessa mål samt de strategiska målsättningarna har styrelsen upprättat 13 fokusområden.</p>
	b) Finns mål formulerade för kommunstyrelsen ekonomi?	Grön	Följsamhet av budget är att anse som ekonomiskt mål.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	I verksamhetsplanen framkommer inga mätinstrument för fokusområdena. Däremot framkommer mätinstrument för fokusområdena vid delårsrapport per augusti.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	a) Har kommunstyrelsen upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till kommunstyrelsen?	Grön	<p>Av <i>Budgetregler 2022-2024, KF 2021-03-08 § 27</i>, framgår att nämnderna ska fastställa verksamhetsberättelse per delår och helår till styrelsen samt löpande uppföljning av budget- och verksamhetsmål.</p> <p>Av Internkontrollplan framgår direktiv för rapportering av målstyrning och ekonomi. Målstyrning följs upp vid delårsbokslut samt årsredovisning, ekonomi följs upp månadsvis.</p>
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?	Grön	Från delårsrapport och helårsrapport framkommer måluppfyllelse för de övergripande strategiska målen samt rapportering av resultat. Styrelsens (utskottens) 13 nedbrutna fokusområden finns inkluderad i bedömning för respektive strategisk mål. Däremot lämnas ingen bedömning för varje enskilt nedbrutet fokusområde.
	c) Vidtar kommunstyrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Röd	Från protokoll framgår det inte att styrelsen har vidtagit några eventuella tydliga åtgärder för att nå de verksamhetsmässiga målen. Vidare noterar vi att måluppfyllelse för helåret inte har förbättrats utifrån vad som rapporterades vid delår.
	d) Vidtar kommunstyrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	Vid delårsrapporten lämnas prognos om budgetunderskott. Vi noterar att löpande åtgärder vidtas för att möta ekonomiska utmaningar, dock ej tillräckliga. Vid årets slut redovisas negativa resultat för två av tre förvaltningar.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När kommunstyrelsen uppsatta mål för verksamheten?	Gul	<p>Kommunstyrelsen har inte lämnat en samlad måluppfyllelse för sin verksamhet. Följande måluppfyllelse lämnas för kommunstyrelsens respektive förvaltning avseende helåret:</p> <ul style="list-style-type: none">• Våra medborgare är stolta, engagerade och trivs: Helt uppfyllt = 1, Delvis uppfyllt = 1, Ej uppfyllt = 1• Våra kommunala verksamheter är attraktiva och effektiva: Delvis uppfyllt = 2, Ej uppfyllt = 1• Våra medarbetare är stolta, engagerade, kompetenta och ansvarstagande: Delvis uppfyllt = 3• Vårt samhälle ger förutsättningar för en livsstil som minskar miljö- och klimatpåverkan: Delvis uppfyllt = 1, Ej uppfyllt = 2 <p>För det övergripande målet ges följande bedömning per förvaltning:</p> <ul style="list-style-type: none">• Gällivare kommun ska på sikt öka sin befolkning till 20 000 invånare: Delvis uppfyllt = 2, Ej bedömt = 1 <p>Gul bedömning (delvis tillräckligt) görs för denna fråga då den samlade måluppfyllelse för styrelsens förvaltningar redovisar <i>delvis uppfyllt</i>.</p> <p>Vi noterar att bedömning samt tillhörande motivering per fokusområde ges för ungdoms-, fritid- och kulturförvaltningen samt samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen men inte för stöd- och utvecklingsförvaltningen.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
	b) När kommunstyrelsen uppsatta mål för ekonomin?	Röd	<p>Kommunstyrelsen har inte lämnat en samlad måluppfyllelse för sin ekonomi. Följande resultat lämnas för kommunstyrelsens respektive förvaltning avseende helåret:</p> <ul style="list-style-type: none">• Stöd- och utvecklingsförvaltningen = +1 726 tkr• Samhällsplanerings- och teknikförvaltningen = -1 140 tkr• Ungdoms-, fritids- och kulturförvaltningen = -3 933 tkr <p>Röd bedömning (otillräckligt) ges för denna fråga då det sammanlagda resultatet redovisar ett underskott jämfört med budget.</p> <p>Pandemin har till viss del försvårat planering och budgetföljsamhet, särskilt för ungdoms-, fritids- och kulturförvaltningen. Pandemin har även medfört en hög sjukfrånvaro samt hög arbetsbelastning för personalen inom verksamheterna.</p>

Avslutning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a</i>	Gul	Styrelsen kan i delvis rimlig grad verifiera att styrelsens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2021.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Röd	Styrelsen kan inte i rimlig grad verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett för ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under 2021. Ekonomiskt utfall per respektive förvaltning för år 2021 uppgår till: <ul style="list-style-type: none">• Stöd- och utvecklingsförvaltningen = +1 726 tkr• Samhällsplanerings- och teknikförvaltningen = -1 140 tkr• Ungdoms-, fritids- och kulturförvaltningen = -3 933 tkr
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d</i>	Grön	Styrelsen kan i rimlig grad verifiera att den interna kontrollen inom granskade områden har varit tillräcklig under år 2021.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till styrelsen:

- Att vidta tydliga åtgärder för att nå måluppfyllelse för verksamhetsmålen/fokusområdena.
- Att säkerställa följsamhet till budget.
- Att rapportering vid delår och helår innehåller tydlig motivering till bedömning av fokusområdena/strategiska målsättningarna för samtliga förvaltningar. Idag lämnas övergripande måluppfyllelse för respektive strategiskt mål, men ej måluppfyllelse för fokusområdena för samtliga förvaltningar.